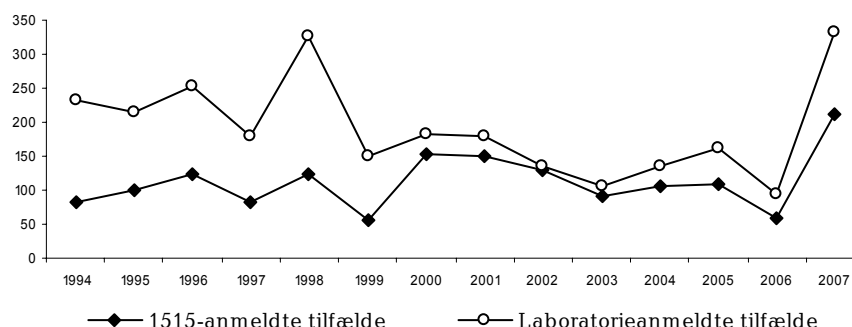

Uge 6, 2008

SHIGELLOSE 2004-2007

Figur 1. Antal anmeldte tilfælde af shigellose, 1994-2007

Shigellose er udbredt i hele verden, men findes især i udviklingslande og andre områder med lav hygiejnestandard. Der findes fire shigellaarter: *Shigella dysenteriae*, *Sh. boydii*, *Sh. flexneri* og *Sh. sonnei*. Fund af shigella skal indberettes fra de klinisk mikrobiologiske laboratorier til Afdeling for Bakteriologi, Mykologi og Parasitologi (ABMP), SSI. Shigellose er endvidere individuelt anmeldelsespligtig på blanket 1515. Epidemiologisk afdeling gennemfører rykkerprocedurer for individuelle anmeldelser på baggrund af data fra ABMP.

Anmeldte tilfælde

I perioden 2004-2007 blev der registreret 723 tilfælde gennem laboratoriemeldesystemet, figur 1. Tilfældene fordelte sig med 70% *Sh. sonnei*, 22% *Sh. flexneri*, 4% *Sh. boydii*, 2% *Sh. dysenteriae* og 2% uden artsbestemmelse, tabel 1.

Tabel 1. Fordeling af shigella-arter 2004-2007

Type	2004	2005	2006	2007	I alt
<i>Sh. sonnei</i>	81	100	46	279	506
<i>Sh. flexneri</i>	35	39	40	43	157
<i>Sh. boydii</i>	10	9	4	4	27
<i>Sh. dysenteriae</i>	6	9	2	1	18
Total	132	157	92	327	708

I samme periode blev 486 (67%) tilfælde anmeldt individuelt, figur 1. I alt 38% af disse blev anmeldt efter op til tre rykkerskrivelser. Aldersfordeling, indlæggelsesfrekvens og smitested fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Antal anmeldte tilfælde af shigellose 2004-2007 fordelt på alder, indlæggelse og smitested

Alder (år)	Anm.		Erhvervet	
	i alt	Indlagte	i DK	
0-10	77	22	34	
11-20	28	5	4	
21-30	90	18	30	
31-40	106	14	64	
41-50	87	14	44	
51-60	68	10	32	
61-70	25	4	4	
70+	4	2	2	
I alt	485	89	214	

I alt 18% af de anmeldte tilfælde var indlagt på hospital.

Udbrud

I perioden 2004-2007 blev der i fødevareudbrudsdatabase (FUD) regi-

streret tre udbrud, og ud fra anmeldelser på blanket 1515 blev 27 mindre ophobninger registreret. De fleste var danskere, som var smittet under udlandsrejse.

I 2007 forekom et stort udbrud af *Shigella sonnei* fra babymajs, som var importeret fra Thailand og distribueret til detailhandel og kantiner på flere arbejdspladser. Udbruddet strakte sig fra 5. til 20. august, hvor i alt 140 personer blev anmeldt på blanket 1515. De fleste anmeldte var kvinder (74%) bosiddende på Sjælland. Medianalderen var 37 år (spændvidde 0-92). Enkelte tilfælde førte til sekundær smitte i familier eller blandt kolleger, EPI-NYT 35/07. Som følge af dette udbrud var en usædvanlig stor del (44%) af de individuelt anmeldte tilfælde anmeldt som smittet i Danmark. Udbruddet udgjorde 65% af alle tilfælde smittet i Danmark fra 2004-2007.

I forhold til laboratoriemeldesystemet kunne 215 (30%) af alle tilfælde i perioden og 42% af *Sh. sonnei*-tilfælde tilskrives udbruddet.

Et udbrud af *Sh. flexneri* på en klinisk mikrobiologisk afdeling omfattede seks ansatte, hvor smitten var videreført fra en patientprøve.

Smitteforhold under udlandsrejse

For de 271 personer, der var smittet uden for Danmark, var 129 (48%) smittet i 26 forskellige afrikanske lande. Af disse var 76 smittet i Egypten, hvoraf 74 (97%) var danskere smittet under ferieophold. Andre 79 (29%) var smittet i 17 forskellige asiatiske lande, heraf 36 (45%) i Indien, hvoraf 34 (89%) var danskere smittet under ferieophold.

Dertil var 10% smittet i 21 forskellige mellem- og sydamerikanske lande og 8% i 12 forskellige europæiske lande.

For 5% var smittelandet ukendt.

Erhvervssmitte

I perioden 2004-2007 blev på blanket 1515 anmeldt otte personer med formodet erhvervssmitte, heraf var tre smittet under udstationering i udlandet, to ansat i asylcenter/ flygtningelejr, en hospitalsansat, en skolelærer og en kloak- og renovationsarbejder. Endvidere var der, som nævnt tidligere, kendskab til seks tilfælde blandt ansatte på en klinisk mikrobiologisk afdeling.

Kommentar

Shigellose er meget smitsom og kan give anledning til svær infektion, især hos mindre børn og ældre.

Forekomst af resistens afhænger af undertype, samt i hvilke lande infektionen er erhvervet. Der kan forekomme udbrud i familier, i daginstitutioner eller i forbindelse med importerede fødevarer, især grøntsager. For ansatte i fødevarebranchen og i detailforhandling af fødevarer samt for ansatte og børn i børneinstitutioner gælder særlige regler, før arbejdet genoptages eller barnet kommer i institution igen, EPI-NYT 10/01.

Antibiotikabehandling afkorter sygdomsforløb og udskilleperiode. Stigningen i danske tilfælde i 2007 skyldtes det omtalte udbrud af *Sh. sonnei* fra importeret babymajs, EPI-NYT 35/07. I 1998 sås et lignende udbrud, ligeledes forårsaget af importeret babymajs, EPI-NYT 25-33/98 og figur 1.

Smitte via rå grøntsager og friske krydderurter importeret fra eksotiske egne af verden forebygges mest effektivt ved blanchering eller kogning. Hvis det ikke er muligt at gennemføre en kortvarig varmebehandling, bør grøntsagerne som minimum vaskes grundigt inden anvendelse. (C. Kjelsø, H. Lewis, K. Mølbak, Epid.afd., S. Ethelberg, ABMP)

6. februar 2008

Individuelt anmeldelsespligtige sygdomme

Antal anmeldelser modtaget i Epidemiologisk afdeling, Statens Serum Institut. Tallene for 2008 er foreløbige.

Tabel 1	Uge 5 2008	Kum. 2008 ¹⁾	Kum. 2007 ¹⁾
AIDS	1	5	5
Anthrax	0	0	0
Botulisme	0	0	0
Creutzfeldt-Jakob	0	4	2
Difteri	0	0	0
Fåresyge	0	1	1
Gonoré	8	26	43
Hepatitis A	3	7	5
heraf smittet i udlandet	1	2	2
Hepatitis B (akut)	0	0	1
Hepatitis B (kronisk)	5	15	25
Hepatitis C (akut)	0	0	1
Hepatitis C (kronisk)	6	24	48
HIV	3	21	29
Hæmorrhagisk feber	0	0	0
Kighoste (børn < 2 år)	1	10	14
Kolera	0	0	0
Legionella pneumoni	3	13	12
heraf smittet i udlandet	1	8	2
Lepra	0	0	0
Leptospirose	0	0	4
Levnedsmiddelbåren sygdom	7	24	65
heraf smittet i udlandet	0	4	5
Meningitis, purulent			
Haemophilus influenzae	0	0	0
Listeria monocytogenes	0	0	4
Streptococcus pneumoniae	4	12	10
Anden ætiologi	0	8	2
Ukendt ætiologi	1	3	0
Under registrering	3	9	-
Meningokokksygdom	0	5	5
heraf gruppe B	0	2	0
heraf gruppe C	0	1	4
heraf uspec.+ andre	0	2	1
Mæslinger	1	2	0
Neuroborreliose	2	10	13
Ornitose	0	1	0
Pest	0	0	0
Plettyfus	0	0	0
Polio	0	0	0
Rabies	0	0	0
Røde hunde (i graviditeten)	0	0	0
Røde hunde (medfødt)	0	0	0
Shigellose	2	9	3
heraf smittet i udlandet	1	7	1
Syfilis	1	9	11
Tetanus	0	0	0
Tuberkulose	12	33	33
Tyfus/paratyfus	2	3	1
heraf smittet i udlandet	2	3	1
VTEC/HUS	1	11	11
heraf smittet i udlandet	0	1	3

¹⁾ Kumulativt antal modtaget i 2008 og i samme periode 2007

Udvalgte laboratoriepåviste infektioner

Antal prøver, isolater og/eller anmeldelser modtaget i laboratorier, Statens Serum Institut.

Tabel 2	Uge 5 2008	Kum. 2008 ²⁾	Kum. 2007 ²⁾
Bordetella pertussis			
(alle aldre)	0	11	19
Gonokokker	8	33	40
heraf kvinder	1	3	6
heraf mænd	7	30	34
Listeria monocytogenes	0	1	9
Mycoplasma pneumoniae			
Luftvejsprøver ³⁾ PCR	8	22	121
Serumprøver ⁴⁾ MPT	3	19	74
Streptokokker ⁵⁾			
Gruppe A streptokokker	0	18	12
Gruppe B streptokokker	5	13	11
Gruppe C streptokokker	0	3	1
Gruppe G streptokokker	2	17	12
S. pneumoniae	15	168	144
Tabel 3	Uge 3 2008	Kum. 2008 ²⁾	Kum. 2007 ²⁾
MRSA	4	34	-
Tarmpatogene bakterier ⁶⁾			
Campylobacter	23	71	151
S. Enteritidis	6	17	11
S. Typhimurium	7	15	5
Andre zoon. salmonella	15	43	30
Yersinia enterocolitica	4	8	15
Verocytotoksin- producerende E. coli	2	4	8
Enteropatogene E. coli	1	6	15
Enterotoksigene E. coli	1	6	7

²⁾ Kumulativt antal i 2008 og i samme periode 2007

³⁾ Luftvejsprøver med positiv PCR

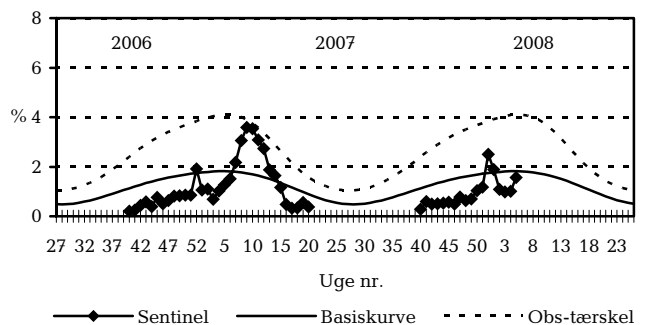
⁴⁾ Serumprøver med positiv komplementbindingstest, MPT

⁵⁾ Isoleret i blod eller spinalvæske

⁶⁾ Se også www.mave-tarm.dk

Sentinelovervågning af influenzaaktiviteten

Konsultationsprocent pr. uge, 2006/2007/2008

◆ Sentinel: Influenzakonsultationer i procent af det samlede antal konsultationer
 — Basiskurve: Forventet andel influenzakonsultationer under ikke-epidemi
 - - - - - Obs-tærskel: Mulig, begyndende epidemi
 Supplerende information: Influenza-Nyt, www.ssi.dk